

A halál és feltámadás közötti közbenső állapot

Dr. Arnold Fruchtenbaum

Tartalomjegyzék

I. A JELENTÉS

II. A HÍVŐ ÁLLAPOTA

- A. Egy sokkal jobb állapot
- B. Nyugalmi állapot
- C. Tudatos állapot

III. A NEM HÍVŐ ÁLLAPOTA

- A. A gyötrelem állapota
- B. A bezártság állapota
- C. A büntetés állapota
- D. Következtetések

IV. A KÖZTES TEST

- A. A lényeg
- B. A kulcsfontosságú rész
  - 1. Elemzés
  - 2. Következtetések
  - 3. Befejezés
- C. A kérdés
- D. A leírás
- E. Következtetés

V. HAMIS TANÍTÁSOK

- A. A második próbaidő elmélete
  - 1. A második próbaidő elméletének két formája
    - a. Korlátozott második próbaidő
    - b. Korlátlan második próbaidő
      - (1) Egyetemesség (Univerzalizmus)
      - (2) Helyreállítás
      - (3) Egyetemes megbékélés
  - 2. A második próbaidő elmélete mellett szóló érvek
  - 3. A második próbaidő elmélete ellen szóló érvek
    - a. Az idevágó Írások
    - b. A nem hívő halottak kötött állapota
    - c. A végső ítélet alapja
    - d. A végső döntés ebben az életben
    - e. Az Írással szembeni ellentmondás
- B. Lélek-alvás
  - 1. A lélek-alvás mellett szóló érvek
    - a. A halottakra alvókként tekintenek
    - b. A halottakra úgy tekintenek, mint akik tudattalan állapotban vannak

- c. Az örök sors meghatározása
- 2. A lélek-alvás ellen szóló érvek
  - a. Az alvás szóval kapcsolatban
  - b. A halál utáni tudatossággal kapcsolatban
  - c. Az angyalok létevel kapcsolatban
  - d. A feltámadás szóval kapcsolatban
  - e. A halál jelentésével kapcsolatban
  - f. A látszat nyelvezetével kapcsolatban
  - g. A sors meghatározásával kapcsolatban

*Kegyelme dicsőségének magasztalására, a mellyel megajándékozott minket ama Szerelmesben.
Efézus 1:6*

Mi történik akkor, amikor egy ember meghal, és pontosan hol is van? A halál és feltámadás közötti közbenső állapotról szóló tanulmányunkat öt kulcsfontosságú részben vitatjuk meg.

I. A JELENTÉS

Az első rész a jelentés. Mit értenek „közbenső állapot” alatt? A közbenső állapot alapvető jelentése a halál és feltámadás közötti létállapot.

Az ember életének három különböző állapota van. Akár hívők, akár nem hívők, három különböző állapotot fognak átélni, de nem ugyanaz lesz a sorsuk. Az ember első állapota a születésétől a haláláig tart; az ember második állapota a haláltól a feltámadásig tart; és az ember harmadik állapota a feltámadástól az örökkévalóságig tart.

A közbenső állapot az ember második állapotát érinti, a haláltól a feltámadásig. Mit jelent tehát a közbenső állapot a halál és feltámadás közötti létállapotban?

II. A HÍVÓ ÁLLAPOTA

A tanulmány második részében a hívőkkel foglalkozunk. „Mi a hívők állapota a halál és feltámadás között?” Ami a hívőket illeti, halálukkor a lelkük tökéletessé lesz a szentségben, és azonnal átmennek a dicsőségbe; a testük, ami még mindig egyesült a Messiással, a sírban pihen a feltámadásig. Ez tehát alapjában, amit a hívő halálakor, valamint a halál és feltámadás közötti köztes állapotban megtapasztal. Amikor meghal, a hívő anyagtalan része tökéletessé tétetik a szentségben, és azonnal a dicsőségbe jut, Isten jelenlétébe a mennyben.

A testét valahol eltemetik a földbe, ám ezek a testek még mindig egyek a Messiással, így csupán pihennek sírjaikban a feltámadásig. A hívő anyagtalan részére nézve pedig a halálkor a szellem vagy lélek tökéletes szabadságot élvez a büntől és szenvedéstől, és nagy magasztalásban és áldásban van része.

A Biblia ad némi leírást arról, hogy milyen a halál és feltámadás közötti köztes állapot a hívő lelkének.

A. Egy sokkal jobb állapot

Az egyik írásrész Filippi 1:23-24: *Mert szorongattatom e kettő között, kívánván elköltözni és a Krisztussal lenni; mert ez sokkal inkább jobb; De e testben megmaradnom szükségesebb ti érettetek.*

Ebben a részben egyértelműen azt látjuk, hogy a lélek halál utáni állapota *sokkal inkább jobb*, mint a *testben* lévő állapot. A jobb változás azonnal a halál után áll be. A halálkor, amikor az ember anyagi része, a test hátramarad, az ember anyagtalan része, minden, ami a lélekkel és a szellemmel kapcsolatos, Isten jelenlétébe lép, és felmagasztalt állapotba kerül, egy *sokkal inkább jobb* állapotba, mint amiben akkor volt, amikor még az ember anyagtalan része a testében lakozott.

B. Nyugalmi állapot

Két írásrész ezt a köztes állapotot nyugalmi állapotnak írja le. Azok, akik már meghaltak, nyugalmi állapotban léteznek.

Az első rész Jelenések 6:9-11: *És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, látám az oltár alatt azoknak lelkeit, a kik megölettek az Istennek beszédéért és a bizonyágtételért, a melyet kaptak. És kiáltának nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem állasz bosszút a mi vérünkért azokon, a kik a földön laknak? Akkor adatának azoknak egyenként fehér ruhák; és mondaték nekik, hogy még egy kevés ideig nyugodjanak, a míg beteljesedik mind az ő szolgatársaiknak, mind az ő atyjokfiainak száma, a kiknek meg kell öletniök, a mint ők is megölettek.*

A második rész a nyugalmi állapotukat emeli ki Jelenések 14:13-ban: *És hallék az égből szózatot, a mely ezt mondja vala nékem: Írd meg: Boldogok a halottak, a kik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.*

C. Tudatos állapot

Egy másik írásrész részletesen leírja a köztes állapotban azt, hogy milyen a hívő élete a halál után. Jelenések 7:16-17: *Nem éheznek többé, sem nem szomjúhoznak többé; sem a nap nem tűz rájok, sem semmi hőség: Mert a Bárány, a ki a királyiszéknek közepette van, legelteti őket, és a vizeknek élő forrásaira viszi őket; és eltöröl Isten az ő szemeikről minden könnyet.*

Ez a két vers öt dolgot árul el a hívő köztes állapotban töltött életéről. Mindezek negatív dolgok, amelyek pozitív dolgokhoz vezetnek? Először is, nincs éhezés; másodsor, nincs szomjúság; harmadszor, nincs napszúrás; negyedszer, nincs hőség; és ötödször, nincsenek könnyek. A hívő ekkor a teljes nyugalom állapotában van; semmiben nem szűkölködik, nincs semmilyen fizikai betegsége. Ilyen az élet akkor, amikor a hívő meghal.

Fontos egyértelművé tennünk azt, hogy amikor az Írás a hívő lelkéről ír a halál után, tudatos állapotban írja le őt; a halál után a hívő anyagtalan része teljes mértékben tudatánál van.

III. A NEM HÍVŐ ÁLLAPOTA

Jelen tanulmány harmadik része az átmeneti állapotra vonatkozóan a nem hívő állapotát írja le. „Milyen a nem hívő ember állapota?” Meglehetősen más, épp az ellenkezője a hívő állapotának. Három főbb rész írja le a nem hívő embert az átmeneti állapotban.

A. A gyötrelem állapota

Az első rész Lukács 16:19-31, amely a *gazdag ember* és *Lázár* története. Néha ezt a történetet „a gazdag ember és Lázár példabeszédének” is nevezik, ez azonban ember által adott elnevezés; a Biblia nem állítja, hogy ez példabeszéd lenne. A példabeszédekben nem szerepelnek személynevek, mint *Lázár* és *Ábrahám*. Ezzel szemben ezt a történetet Jesua (Jézus) meséli el, igaz történetként kezeli, nem csupán példázatként.

A *gazdag ember* és *Lázár* történetében nem csak Lázár van a nyugalom és teljes tudatosság állapotában, hanem a *gazdag ember* is tudatos állapotban van, de ő gyötrődik. A nem hívő ember lelkének állapota tehát a halál és a feltámadás között gyötrelmi állapot.

B. A bezártság állapota

A második részt I. Péter 3:19-ben találjuk, amely a megváltatlan lelkeket úgy írja le, mint akik börtönben vannak: *A melyben elmenvén, a tömlöczben lévő lelkeknek is prédikált.*

Az itt elének tárt kép szerint, mivel ezek az emberek a pokolban vannak, fogságban is vannak; a bezártság állapotában.

C. A büntetés állapota

A harmadik rész II. Péter 2:9, ami úgy írja le a nem hívő ember lelkét, mint ami az ítélet napjáig büntetés alatt áll: *Meg tudja szabadítani az Úr a kegyeseket a kísértésekből, a gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani.*

Az itt leírt kép szerint a nem hívő a pokolban szenved; a pokolban van fogságban. A nagy fehér királyiszék ítéletének napjáig büntetés alatt áll, amikor is feltámad, s a halálánál és pokolnál is rosszabb dolgot szenved el, a tűznek tavát.

D. Következtetések

Ebből a három részből három dologra következtethetünk a nem hívő átmeneti állapotával kapcsolatban: először is, gyötrelmes állapotban van; másodsor, bezárt állapotban van, és harmadszor, a gyötrelme és bezártság állapotában van egészen a nagy fehér királyiszék ítéletéig.

Mindazokban a fejezetekben, amelyekben a nem hívőket a közbenső állapotban írják le, mindig tudatos állapotban mutatják be őket. A pokolban lévő gazdag ember tudatánál volt, tudott beszélgetést folytatni, képes volt érzelmileg reagálni, pszichológiailag és fizikailag is érzett dolgokat. A hitetlenségre tehát mindig úgy tekint az Írás, mint akik tudatos állapotban vannak.

A halált követően tehát a hívő és a nem hívő ember anyagtalán része tudatos állapotban van, habár fizikailag két különböző helyen vannak. A hívő a mennyben van, Isten jelenlétében, a nem hívő pedig a pokolban gyötrődik, ám ez a gyötrelme a második feltámadás után – amely csak a nem hívőkre vonatkozik – még nagyobb lesz.

IV. A KÖZTES TEST

A közbenső állapotról szóló tanulmányunk negyedik része a köztes testtel foglalkozik. „Milyen köztes testtel bír – ha bír egyáltalán ilyennel – a hívő a halál és a feltámadás közötti köztes állapotban?” Mivel ez igen komoly kérdés, így a köztes test témáját öt részben tárgyaljuk.

A. A lényeg

„Mi a lényeg a köztes test megvitatásának kérdésében?” A lényeg ez: a halál beálltakor a lélek test nélkül marad-e a feltámadásig, vagy a feltámadás bekövetkeztéig valamiféle köztes test adatik a léleknek?

B. A kulcsfontosságú rész

A köztes test kérdésében a második dolog a II. Korinthus 5:1-10-ben található kulcsfontosságú rész: *Mert tudjuk, hogy ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben. Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi mennyei hajlékunkat; Ha ugyan felöltözött is mezíteleneknek nem találtatunk! Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltetvén; mivelhogy*

nem kívánunk levetkőztetni, hanem felöltöztetni, hogy a mi halandó, elnyelje azt az élet. A ki pedig minket erre elkészített, az Isten az, a ki a Lélek zálogát is adta minékünk. Azért mivelhogy mindenkor bízunk, és tudjuk, hogy e testben lakván, távol vagyunk az Úrtól. (Mert hitben járunk, nem látásban); Bizodalmunk pedig van, azért inkább szeretnénk kiköltözni e testből, és elköltözni az Úrhoz. Azért igyekezünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözünk, néki kedvesek legyünk. Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy kiki megjutalmaztassék a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.

A köztes test létre vagy nem létre vonatkozóan ez a kulcsfontosságú rész. Ezt a részt három pontban vitatjuk meg: elemzés, következtetés és befejezés.

1. Elemzés

Az első vers szerint, amikor a hívő *sátorháza elbomol*, vagyis a teste a halál miatt lebomlik, van egy másik *épülete Istentől, nem kézzel csinált*, örökkévaló *házunk a mennyben*.

A második versben rámutat arra, hogy ebben a jelenlegi testben sóhajtozunk. Amíg a hívők ebben a jelenlegi testben vannak, *óhajtják felöltözni erre a mennyei hajlékukat*.

A harmadik vers így szól: *Ha ugyan felöltözötte is a hívő mezíteleneknek nem találta!* Ez a vers azt feltételezi, hogy a hívő a köztes állapotban a teste nélkül mezítelen.

A negyedik versben így szól: *Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk*. A hívőnek teher ebben a testben lenni a test gyengeségei miatt. A hívő nem arra vágyik, hogy felöltözetlen legyen, hanem sokkal inkább arra, hogy felöltözött legyen.

A következő sor világosan leírja, hogy mit vágyik a hívő felöltözni: *hogy a mi halandó, elnyelje azt az élet*.

Pál itt az I. Korinthus 15:50-58-ban leírt kijelentéseit foglalja össze, ahol azt hangsúlyozta, hogy egy bizonyos ponton, a feltámadáskor a halandóság halhatatlanságot ölt magára. A hívő tehát a halhatatlanságot akarja magára öltetni, s miután ez megtörténik, *ami halandó*, azt valóban *elnyeli az élet*.

Az ötödik versben aztán rámutat, hogy ki is mindezek alkotója: *A ki pedig minket erre elkészített, az Isten az*.

Isten munkálkodik a hívőkben, hogy olyan testet adjon nekik, amelyet végül halhatatlanság jellemez. Átmenetileg megadta a hívőnek a *Lélek zálogát*. A Lélek „a fogláló”, előleg vagy foglalási díj. Az a tény, hogy a hívőben lakozik a Szentlélek, garancia arra, hogy eljön a nap, amikor a hívő halandó teste halhatatlanságot ölt magára.

A hatodik vers kijelenti, hogy emiatt – tudván, hogy a hívő rendelkezik a Szentlélekkel az előleg bizonyítékaként –, a hívő *mindenkor bízik*. Amíg a hívő ebben a halandó testben él, az automatikusan azt jelenti, hogy a hívő *távol van az Úrtól*.

Természetesen nem lelkileg van távol az Úrtól a hívő, hanem fizikailag, hiszen a hetedik vers szerint ebben az életben a hívő *hitben jár, nem látásban*. A hívő csak akkor rendelkezik majd a *hiten* felül *látással* is, amikor a mennybe megy.

A nyolcadik versben tehát ismét azt mondja a hívőnek, hogy legyen *bizodalma*. Bár fel kell ismernünk, hogy amíg ebben a halandó testben vagyunk, távol vagyunk az Úrtól, mégis mindig hajlandónak kell lennünk arra, hogy feladjuk az életünket, a halandó testünket azért,

hogy *elköltözzünk az Úrhoz*. Itt egy egyértelmű vers, ami egyszerűen és tisztán azt állítja, hogy amikor távol vagyunk a testből, vagyis meghalunk, a hívő Isten jelenlétébe kerül.

A kilencedik versben tovább folytatja: *Azért igyekezzünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözzünk, néki kedvesek legyünk*.

Tudta tehát, hogy most mi a hívő, mit tartogat a jövő, és tudva azt, hogy a hívő rendelkezik a Lélek zálogával, a hívőnek azzal a céllal összhangban kell élnie az életét, hogy az *kedves legyen* az Úrnak.

A tizedik versben azzal zárja ezt az érvelést, hogy rámutat: amikor minden hívő a mennybe kerül a halhatatlan testével, *mindannyiuknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt*, amelyet I. Korinthus 3:10-15 jellemez. Ennek az ítéletnek az a célja, hogy jutalmakat kapjunk, vagy ne kapjunk, *hogy kiki megjutalmazassék a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt*. Mialatt a hívő cselekedeteinek semmi köze az üdvösségéhez, hiszen kegyelemből, cselekedetektől függetlenül üdvözülni, ennek ellenére a cselekedetek igenis meghatározóak a hívő jutalmának tekintetében, mivel ezek határozzák meg a hívő tekintélyének fokát a királyságban.

2. Következtetések

A fenti elemzésből öt következtetést vonhatunk le. Először is, az itt felmerülő kérdés a következő: „Köztes testről beszél itt vagy a feltámadott testről? Valójában melyik testről szól ez a rész?” Azok, akik hisznek a köztes test létezésében, ezt a részt használják igazuk alátámasztására. A bizonyíték azonban arra utal, hogy itt a feltámadott testről van szó.

Másodszor, az első vers szerint ez a test *örök*, a köztes testet azonban nem illehetjük *örök* jelzővel, hiszen az csak időleges, átmeneti. Mivel Pál ezt a testet *öröknek* nevezi, helyesebb, ha ezt a feltámadott testként értelmezzük, és nem valamiféle átmeneti testként.

Harmadszor, ha itt csupán átmeneti testről lenne szó, mi történne ezzel a feltámadáskor? Ha az első versben szereplő vers köztes test csupán, de *öröknek* nevezi, mi történne vele, hiszen nem tűnhetne el csak úgy? Mi történne vele a feltámadáskor? Tehát ismét helyesebb ezt a részt úgy értelmeznünk, mint ami a feltámadott testről szól, nem köztes testről.

Negyedszer, a harmadik és negyedik versek azt sejtetik, hogy a léleknek lesz egy átmeneti meztelen állapota addig, amíg magára nem ölti a feltámadott testet. Ez azt jelenti, hogy a közbenső állapotban nincs köztes test. A hívő nincs felöltözve, meztelen; nincs teste addig, amíg meg nem kapja a feltámadott testét.

Az ötödik következtetés a tizedik versben látszólag összeköti a test témáját *Krisztus ítélőszékével*. *Krisztus ítélőszéke*, időzítéséből adódóan, az elragadtatás után történik meg, vagyis amikor a feltámadás történik. Az időzítés miatt tehát úgy tűnik, hogy a feltámadott testről van szó, nem valamiféle köztes testről.

3. Befejezés

A befejezést két egyszerű pontban foglalhatjuk össze. Először is, ez a fejezet nem tanítja a köztes test létét. Másodszor, az itt leírt test a feltámadott test.

C. A kérdés

A kérdés a következő: „Egy testetlen spirituális lény képes-e valamiféle test nélkül működni?” Vannak, akik erre azonnal rávágnák, hogy „nem, egy testetlen spirituális lény

képtelen valamiféle test nélkül működni”. Ez a feltételezés készletet egyeseket arra, hogy egy köztes test létében higgyenek, és arról tanítsanak. Ám a Biblia valóban azt tanítja, hogy egy testetlen spirituális lény nem képes valamiféle test nélkül működni?

Az Írásban két rész szól azokról a dolgokról, amelyek spirituális formában léteznek, de nincs testük abban az értelemben, ahogyan mi a testre gondolunk. János 4:24 például így szól: Az *Isten lélek*, és János 3:8 a lelket a szélhez hasonlítja. A szélnek nincs meghatározott alakja, formája, vagy teste, mégis képes működni. János 4:24-ben tehát *Isten lélek*, és képes test nélkül működni. Emlékezzünk arra, hogy a Háromság második személye az örökkévaló múltban szintén test nélkül létezett; csak a megtestesüléskor öltött magára testet. Sem az Atyának, sem a Szentléleknek nincs teste; spirituális lények, és képesek testtől függetlenül működni. Továbbá Zsidókhoz írt levél 1:14 kijelenti, hogy az angyalok is spirituális lények, és test nélkül működnek.

A kérdés tehát ez: „Egy testetlen spirituális lény képes-e valamiféle test nélkül működni?” A válasz: „igen, egy testetlen spirituális lény képes bármiféle test nélkül működni”. Nem szabad azt előfeltételeznünk, hogy nem képes erre, és arra a következtetésre jutni, hogy kell valamiféle köztes testnek léteznie, amikor a Biblia sehol sem ír ilyen test létezéséről. Ismétlem, az a tanítás, amely szerint létezik ilyen test, arra az előfeltételezésre épül, hogy a testetlen spirituális lény nem képes valamiféle test nélkül működni. Ez egész egyszerűen nem igaz.

D. A leírás

„Amennyiben a fent leírtak igazak, milyen állapotban vannak azok, akik meghaltak?” Amikor az Írás a halottak köztes állapotát jellemzi, mindig test nélküli spirituális lényekként írja le őket.

I. Sámuel 28:12-19-ben például Sámuel *egy isten* formájában jelenik meg, vagyis spirituális lény formájában (13. vers). Sámuel lelke tehát előjött a *Seolból*, és spirituális lény formájában jelent meg. A 14. vers szerint amikor Sámuelként jelent meg, akkor úgy nézett ki, mint amikor meghalt. Ez azt mutatja, hogy a köztes állapotban a léleknek ugyanolyan a megjelenése, mint a testnek, ám mégsem bír testtel. Sámuel teste meghalt, és még ekkor is halott volt; Sámuel ekkor még nem támadt fel a halálból. Ehelyett a lelke, Sámuel anyagtalan része lett előhozva a *Seolból*. „Hogyan nézett ki Sámuel?” Ekkor Sámuel ugyanúgy nézett ki, mint amikor meghalt, hiszen Saul király felismerte. Ha Sámuel teljesen másféle köztes testtel bírt volna, Saul nem ismerte volna fel. Sámuel tehát megjelent, és ugyanúgy nézett ki, mint amikor meghalt, ezzel is azt mutatva, hogy a lélek megjelenése a köztes állapotban ugyanolyan, mint a test megjelenése, ám nem létezik valamiféle „megdicsőült” állapotban lévő köztes test.

A második rész Lukács 16:19-31, amely a halott *gazdag ember* és *Lázár* történetét írja le. Semelyik esetben sem – sem Lázárral, sem a gazdag emberrel, de még Ábrahámval kapcsolatban sem – említ köztes testet *Lázár*, *Ábrahám* vagy a *gazdag ember* esetében. Tehát sem Ábrahám kebelén, sem a pokolban nem létezett köztes test. Ebben a részben azonban megemlítik, hogy halálukban is úgy jelentek meg, mint életükben. Ismét látjuk tehát, hogy az ember anyagtalan része úgy néz ki, mint az ember anyagi része, de itt lélekről van szó; s nincs említés köztes testről.

Egy másik bizonyíték arra, hogy a halottak köztes állapota látszólag mindig test nélküli spirituális lényekként vannak jellemezve, a színeváltozás történetében található (Máté 17:3,

Márk 9:4, Lukács 9:30-31). A színeváltozásban két olyan embert látunk, akik Jesua idejét megelőzően éltek és haltak meg: Mózeset és Illést. Különösen Mózes érdekel minket, hiszen a három közül ő volt az egyetlen, akik meghalt. Jézus még nem halt meg; halandó testben volt még. Illés esetében pedig halhatatlan testben volt, hiszen ő sosem halt meg, hanem elragadtatott a mennybe, s ugyanolyan tapasztalatban volt része, mint amilyenben a hívőknek lesz a gyülekezet elragadtatásakor. Tehát Mózes az egyetlen a három személy közül, aki meghalt, ám nem ír semmit arról, hogy valamiféle köztes teste lett volna. Ebben a három részben csupán annyit mondanak el róluk, hogy a színe-változott Messiással együtt dicsőségben jelentek meg, ám semmi többet. Nincs még csak utalás sem arra, hogy Mózesnek valamilyen átmeneti, köztes teste lett volna. Csak annyit tudunk, hogy mindannyian osztoztak a sekina dicsőségben, ám ahhoz, hogy valaki részese legyen a sekina dicsőségnek nincs szüksége köztes testre.

Egy újabb rész, amely a köztes állapottal foglalkozik, és nem említ testet, Jelenések 6:9-11-ben található: *És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, látám az oltár alatt azoknak lelkeit, a kik megölettek az Istennek beszédéért és a bizonyágtételért, a melyet kaptak. És kiáltának nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem állasz bosszút a mi vérünkért azokon, a kik a földön laknak? Akkor adatának azoknak egyenként fehér ruhák; és mondaték nékik, hogy még egy kevés ideig nyugodjanak, a míg beteljesedik mind az ő szolgatársaiknak, mind az ő atyjokfiainak száma, a kiknek meg kell öletniök, a mint ők is megölettek.*

Ebben a részben János látja a mennyben lévő lelkeket, s bár a lelkeket megemlíti, testet nem említ.

Ezekből a példákban egyértelműnek kell lennie, hogy amikor csak a halottak köztes állapotát írják le, mindig spirituális lényekként, test nélkül látjuk őket.

E. Következtetés

A következtetés nagyon egyszerű: nem létezik köztes test! Az a test az egyetlen test, amelyben a hívő jelenleg él. Amikor ez a jelenleg halandó test meghal, a lélek öltözet nélkül a mennybe megy, meztelen, nincs köztes teste egészen addig, amíg fel nem támad, és a lélek újra öltözetet nyer.

V. HAMIS TANÍTÁSOK

A köztes állapotról szóló, jelen tanulmányunk ötödik része két fő, hamis nézetet vagy hamis tanítást vitat meg a köztes állapottal kapcsolatban. Az első hamis nézet a második próbaidő néven ismert, s a második fő hamis nézet a lélek-alvás néven ismert.

A. A második próbaidő elmélete

Az első hamis nézet a második próbaidő tana, amelyet három területen vitatunk meg.

1. A második próbaidő elméletének két formája

A második próbaidő elméletének két különböző formája létezik.

a. Korlátozott második próbaidő

Az első forma a korlátozott második próbaidő elmélete, amely szerint a második próbaidő azokra korlátozódik, akik csecsemőkként halnak meg, vagy anélkül, hogy hallanák az evangéliumot. Akik csecsemőkként halnak meg, kapnak egy második esélyt arra, hogy

később megtérhessenek, akik pedig anélkül haltak meg, hogy hallották volna az evangéliumot, kapnak egy második esélyt arra, hogy haláluk után később megtérhessenek.

b. Korlátlan második próbaidő

A második próbaidő elméletének második formája a korlátlan második próbaidő, ami azt tanítja, hogy végső soron mindenki megtér. Háromféle korlátlan második próbaidő létezik.

(1) Egyetemesség (Univerzalizmus)

Az egyik típusa az egyetemesség. Az egyetemesség tanítása szerint végül mindenki megtér, és az élet utáni bünbánás nem szükséges. Eljön egy nap, amikor mindenki megtér a második próbaidő időszaka alatt, még akkor is, ha nem bánják meg bűneiket, nem hisznek, vagy nem gyakorolnak hitet.

(2) Helyreállítás

A második próbaidő elméletének második formája a helyreállítás. A helyreállítás azt tanítja, hogy mindenki megtér, mert halála után kap egy második esélyt arra, hogy hallja az evangéliumot, s ezt követően megbánja bűneit halála után. Mind az egyetemesség, mind pedig a helyreállítás azt tanítja, hogy végül mindenki megtér, s ezért korlátlan. A két nézet közötti különbség az, hogy míg az egyetemesség tanítása szerint a bünbánat szükségtelen ahhoz, hogy mindenki üdvözljön, addig a helyreállítás azt tanítja, hogy a bünbánat szükséges ahhoz, hogy mindenki üdvözljön, arra azonban rámutatnak, hogy mindenki megbánja majd a bűnét a halála után valamikor.

(3) Egyetemes megbékélés

A harmadik típusú korlátlan második próbaidő egyetemes megbékélés néven ismert. Ez a nézet azt tanítja, hogy a tűz tavában lévő hosszas lét után mindenki megbékél Istennel, mindenki üdvözl, még Sátán is.

Összehasonlítás: A korlátlan második próbaidő három nézetének összehasonlításában látjuk, hogy mindhárom nézet hiszi, hogy végül mindenki megtér, üdvözl. Apró eltérések vannak csak köztük. Az egyetemesség tanítása szerint mindenki bünbánat nélkül üdvözl. A helyreállítás azt tanítja, hogy mindenki üdvözl, először azonban mindenki megbánja a bűnét; vagyis a bünbánat szükséges. Az egyetemes megbékélés tanítása szerint a büntetés egy átmeneti időszakát követően a tűz tavában mindenki megbékél, még Sátán is.

2. A második próbaidő elmélete mellett szóló érvek

A második próbaidő elméletének megvitatásában a második terület a mellette szóló érvek felsorolásával foglalkozik: „Milyen érveket használnak ezek a tanítók arra, hogy megpróbálják bebizonyítani a második próbaidő igazságát?” Alapvetően az Írás öt részére mutatnak rá.

Az első, Apostolok Cselekedetei 3:21, amely arról szól, hogy *míglen újjá teremtetnek mindenek*.

A második rész I. Korinthus 15:27-28, amely szerint minden alávetetik a Fiúnak.

A harmadik rész Kolossé 1:20, ami kijelenti, hogy *Ő általa békéltessen meg mindent Magával*.

A negyedik rész Filippi 2:9-10, ami azt tanítja, hogy *minden térd meghajol*.

Az ötödik rész I. Péter 3:19 és 4:6 kombinációja, ami arról szól, hogy az evangéliumot *prédikálják... a halottaknak*. Mivel a *halottaknak... prédikálnak*, akkor biztosan a második próbaidőt jelenti.

Ezt az öt érvet használják arra, hogy megpróbálják a második próbaidőt tanítani, s mindannyian ugyanezeket a verseket használják akár a korlátozott, akár a korlátlan próbaidő három formájáról is legyen szó.

3. A második próbaidő elmélete ellen szóló érvek

„Milyen érvek szólnak amellet, hogy a második próbaidő tanítása egyszerűen nem igaz?” Öt érvelés szól ez ellen a nézet ellen.

a. Az idevágó Írások

Először azokkal az írásrészekkel foglalkozunk, amelyeket az elmélet alátámasztására használnak.

Az első rész Apostolok Cselekedetei 3:21 volt, ám ebben a részben a *mindenek* azokra a dolgokra korlátozódik, amelyeket a próféták szóltak, és ebbe nem tartozott semmiféle egyetemesség (univerzalizmus), legyen az korlátozott vagy korlátlan.

A második rész I. Korinthus 15:27-28, ám ebben a részben a *minden* „alávettetik a Fiúnak” nem azt jelenti, hogy mindnyájan üdvözülnek, hanem azt, hogy még a megváltatlanok is alárendeltek lesznek a Fiúnak. Ezt tanítja ez a rész.

A harmadik rész Kolossé 1:20, ám itt a megbékélés nem azt jelenti, hogy mindenki üdvözül. Valójában maga a „megbékélés” kifejezés jelentése az, hogy mindenki megváltható. Ám hinniük kell, és ha hit nélkül halnak meg, akkor nincs több lehetőségük.

A negyedik rész Filippi 2:9-10, ám ez a rész is csupán azt tanítja, hogy minden Istennek van alávetve; nem pedig mindenek üdvösségét tanítja. Egy nap még a nem hívők is Istennek lesznek alávetve.

Az ötödik rész, amelyben összevetik I. Péter 3:19-et és 4:6-ot, figyelmen kívül hagyják azt a tényt, hogy itt két különböző szövegösszefüggésről van szó. A 3:19-ben a görög „prédikál” szó nem az a szó, amely „az evangélium prédikálására”, „evangelizálásra” vagy „emberek megnyerésére” vonatkozik. Más szó, a *keirusso*, ami egyszerűen azt jelenti, hogy „hirdetni”. Hirdetmény, nem olyan, amely üdvözíti őket, hanem olyan, amely kárhoztatja őket. Ráadásul ez a spirituális lények (lelkek) egy csoportjának szólt, azoknak, akik Noé napjaiban engedetlenek voltak. A 4:6-ban a görög megfogalmazás azt jelenti, hogy az evangélium még életükben hirdettetett nekik, de már meghaltak. Tehát az általuk használt öt rész közül valójában egyik sem tanítja a második próbaidő tanát.

b. A nem hívő halottak kötött állapota

A második érv azok számára, akik ezt a tant tanítják, az, hogy a nem hívő halottak kötött állapotban vannak, amely állapot nem változtatható. Például:

Máté 13:41-42 azt írja, hogy *bevetik őket a tüzes kemenczébe: ott léssen sírás és fogcsikorgatás*.

Máté 22:13 szerint *vessétek őt a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.*

Máté 24:51 *a sírás és fogcsikorgatás* helyének jellemzi.

Máté 25:30: vessétek a *külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.*

Lukács 16:19-31 rámutat arra, hogy *a gazdag ember* a pokolbeli helyéről nem tudott átmenni *Lázárhoz*, aki *Ábrahám kebelén* volt; nem volt átjárási lehetőség vagy jövőbeli lehetőség erre.

János 8:21 és 24 kimondja, hogy hacsak valaki nem hisz, a bűneiben hal meg, és nincs további lehetőség a hitre, miután meghal a bűnében.

II. Péter 2:4 azt írja, hogy a nem hívőket *a sötétség lánczaira adta oda őket, hogy fenntartassanak az ítéletre* a nagy fehér királyiszéknél.

II. Péter 2:9 szerint Isten képes a *gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani.*

Júdás 7 azt írja, hogy *örök tűznek büntetését szenvedik.*

Júdás 13 pedig azt, hogy *a sötétség homálya van fenntartva örökre.*

Mindezek a részek azt mutatják, hogy a nem hívő halottak kötött állapotban vannak, amelyen nem lehet változtatni.

c. A végső ítélet alapja

A harmadik érvelésben rámutatunk, hogy a végső ítélet a testben végzett cselekedetekre alapul, és nem arra, hogy mi történik a köztes állapotban (Máté 7:22-23, 10:32-33, 25:31-46, Lukács 12:46-48, II. Korinthus 5:9-10, Galátzia 6:7-8, II. Thesszalonika 1:7-10).

d. A végső döntés ebben az életben

A negyedik érv az, hogy az Írás szerint a végső döntést ebben az életben hozzuk meg (II. Korinthus 6:2, Zsidókhöz írt levél 9:27).

e. Az Írással szembeni ellentmondás

Az ötödik érv az, hogy az egyetemesség (univerzalizmus) bármilyen formája közvetlenül ellentmond az Írásnak (Máté 25:46, János 5:29, Jelenések 20:11-15).

B. Lélek-alvás

A második, s egyben népszerűbb hamis nézetet „lélek-alvás” néven ismerjük. A lélek-alvás jelentése az, hogy halálkor a lélek, az ember anyagtalansága tudattalan álomba merül, s a meghalt személy teljesen tudattalan állapotban van testben és lélekben is a feltámadásig. Ezt a hamis tanítást két fő részben tárgyaljuk.

1. A lélek-alvás mellett szóló érvek

A lélek-alvásban hívők három fő érvet használnak álláspontjuk alátámasztására.

a. A halottakra alvókként tekintenek

Az első érvük az, hogy azokra az írásrészekre utalnak, amelyek a halottakról, mint „alvókról” szólnak. Mivel léteznek olyan írásrészek, amelyek a halottakat alvókként jellemzik, arra a következtetésre jutnak, hogy a lélek az, ami alszik.

Az Ószövetségben ezt Zsoltárok 13:3-ban és Dániel 12:2-ben látjuk. Az Újszövetségben pedig a következő helyeken: Máté 9:24, 27:52, Márk 5:39, Lukács 8:52, János 11:11-14, Apostolok Cselekedetei 7:60, 13:36, I. Korinthus 15:6,18,20,51, I. Thesszalonika 4:13-14, és II. Péter 3:4. Ezek a versek úgy beszélnek a halottakról, mint akik alszanak, ezért néhányan ezekből a részekből azt tanítják, hogy a lélek alszik.

b. A halottakra úgy tekintenek, mint akik tudattalan állapotban vannak

A második általuk kedvelt érv az, hogy olyan verseket használnak, amelyekben a halottakról „tudattalan állapotban” lévőkként szólnak, s ezért szerintük a lélek a feltámadásig tudattalan állapotban alszik. Az általuk használt részek mind az Ószövetségben találhatóak:

Zsoltárok 6:6: *Mert nincs emlékezés rólad a halálban.*

Zsoltárok 30:10: *Dicsér-e téged a por; hirdeti-é igazságodat?*

Zsoltárok 115:17: *Nem a meghaltak dicsérik az Urat, sem nem azok, a kik alászállanak a csendességbe.*

Zsoltárok 146:4 kijelenti, hogy a halál beálltakor *elvesznek az ő tervei.*

Prédikátor 9:7-8: *a halottak semmit nem tudnak...Mind szeretetök, mind gyűlöletök – ezek az érzelmeik – már elvesztek.*

Prédikátor 9:12: *mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány és bölcsesség nincs a Seolban.*

Ézsaiás 38:18: *nem a sír dicsőít Téged, és nem a halál magasztal Téged.*

Ezek a versek látszólag úgy beszélnek a halottakról, mint akik tudattalan állapotban vannak, és ez a második oka annak, hogy vannak, akik a lélek-alvást tanítják.

c. Az örök sors meghatározása

Az általuk használt harmadik érv az, hogy az örökkévaló sors nem a halál pillanatában, hanem a végső ítéletkor dől el. Igazuk bizonyítására a következő írásrészeket próbálják használni: Máté 7:22-23, 25:31-46, János 5:28-29, II. Korinthus 5:10 és Jelenések 20:11-15. Azt tanítják ezekre a versekre alapozva, hogy örök sorsunk csakis a végső ítéletkor dől el, nem pedig a halálkor. Ugyanezeket a verseket használják a haláltól a feltámadásig tartó tudattalan lélek-alvás bizonyítására is.

2. A lélek-alvás ellen szóló érvek

„Ha a fenti nézet nem biblikus, akkor hogyan válaszolhatunk ezekre a konkrét érvekre?” A lélek-alvás ellen hét érv létezik.

a. Az alvás szóval kapcsolatban

Az első érv az „alvás” szóra vonatkozik, amikor azt a halállal kapcsolatosan használják. Amikor a Biblia a halálról az alvás értelmében beszél, akkor mindig a fizikai testre vonatkoztatja azt, és nem a lélekre, mivel az alvó és holt test megjelenése nagyban hasonlít egymásra. Amikor tehát a Biblia az alvásról a halállal kapcsolatban beszél, akkor csakis a testet érti ez alatt, és nem a lelket.

Továbbá rá kell mutatnunk arra, hogy amikor a Biblia az „alvás” kifejezést a halállal kapcsolatban használja, akkor érdekes módon soha sem a nem hívőkről van szó. Csakis a hívőkre vonatkozó kifejezés, ami Isten látásmódját mutatja meg a hívő halálával kapcsolatban. Isten szemszögéből a hívő halála csupán a fizikai tevékenységek átmeneti felfüggesztését jelenti. A fizikai alvás során például a fizikai tevékenység átmenetileg – az ébredésig – felfüggesztésre kerül, ám az elme és a lélek aktivitása továbbra is megmarad, és a tudatalatti tovább működik. Így beszél a Biblia a hívőről. Amikor meghal, alvóként tekint rá,

amennyiben a fizikai aktivitás átmenetileg megszűnik addig, amíg a hívő a feltámadáskor felébred, ám a lélek aktivitása nem kerül felfüggesztésre.

A halállal kapcsolatban az „alvás” szót kizárólag a fizikai testre, és kizárólag hívőkre használja az Írás, hogy megmutassa Isten nézőpontját a hívő halálával kapcsolatban.

b. A halál utáni tudatossággal kapcsolatban

A második érv, amit a lélek-alvás tanítása ellen használhatunk, az, hogy a Biblia egyértelműen megmutatja, hogy az emberek tudatuknál vannak a haláluk után. Egyértelmű Írásrészek szólnak arról, hogy a halottak tudatos állapotban vannak. Három rész szól a színeváltozásról: Máté 17:1-8, Márk 9:2-8 és Lukács 9:28-36. Az egyik ember, Mózes már meghalt, és mégis tudatánál van, bár halott. Lukács 16:19-31-ben a gazdag ember és Lázár történetében nyilvánvaló, hogy mind a *gazdag ember*, mind *Lázár*, mind pedig *Ábrahám* tudatánál van, bár mindannyian halottak. Ketten nemrégiben haltak meg, egyikük pedig már rég halott volt. A fizikai testük valóban alszik, de a lelkük nem.

c. Az angyalok létevel kapcsolatban

A harmadik érv, amit válaszként használhatunk azokkal szemben, akik a lélek-alvást tanítják, az, hogy az angyalok léte is azt bizonyítja, hogy a spirituális lények képesek testtől függetlenül is élni és működni. Az egyik oka annak, amiért az emberek azt tanítják, hogy a lélek-alvás bizonyosan igaz, az az, hogy azt hiszik, a testetlen spirituális lények képtelenek test nélkül működni. Ezért tanítják némelyek a köztes test létét, mások pedig a lélek-alvást. Az angyalok léte azonban bizonyítja, hogy a spirituális lények képesek testtől függetlenül élni és létezni (Zsidókhoz írt levél 1:14).

d. A feltámadás szóval kapcsolatban

A negyedik érv, amit válaszként használhatunk azokkal szemben, akik a lélek-alvást tanítják, az, hogy a „feltámadás” szó csakis a testre vonatkozik, soha nem a lélekre. Sehol nem olvasunk arról, hogy egy lelket támasztanak fel a fizikai halálból (Máté 27:52).

e. A halál jelentésével kapcsolatban

Az ötödik érv az, hogy magának a halálnak az a jelentése, hogy a hívő azonnal Isten jelenlétebe lép be. Az Írás egyértelműen tanítja, hogy a halál pillanatában a hívő Isten jelenlétebe kerül (Apostolok Cselekedetei 7:59, Filippi 1:23, II. Korinthus 5:6-8, Jelenések 6:9-11, 7:9-17).

f. A látszat nyelvezetével kapcsolatban

A hatodik érv, amelyet a lélek-alvás tanításával szemben használhatunk, az, hogy az a rész, amely arról szól, hogy a halottak tudattalan állapotban vannak, nem a lélekkel, mint tudattalannal foglalkozik. Azok a részek, amelyek a tudattalan állapottal foglalkoznak, pusztán a látszat nyelvezetét használják. A testre utalnak. A lényeg azonban nem a test, hanem a lélek. Ezek közül a részek közül némely azt írja le, hogy a halottak képtelenek azt a folyamatot folytatni, ami földi létük során megszokott volt, hiszen a testük többé nem működik.

g. A sors meghatározásával kapcsolatban

A hetedik fontos érv az, hogy a végső ítéletkor meghatározott sors a büntetés mértékével függ össze, nem pedig a büntetés tényével, legyen az a jelenre vagy a jövőre vonatkozó. A lélek jelenlegi szenvedését a végső ítélet után még nagyobb szenvedés követi. A pokolban csak a lélek szenved, ám később, a tűz tavában mind a lélek, mind pedig a test szenvedni fog. Azok a

versek, amelyeket arra használnak, hogy a végső ítélet idejére tegyék a sors végső eldőlését, és nem a halál idejére, gyakran összekeverik a büntetés különböző fajtáit. Az üdvösség kérdése halálkor dől el; a végső ítélet csupán a büntetés mértékét határozza meg. A második próbaidőhöz hasonlóan tehát a lélek-alvás sem Isten Igéjének tanítása.